

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Traducerea și permisiunea de republicare au fost oferite sub autoritatea Direcției Generale Agent Guvernamental, Ministerul Justiției al Republicii Moldova (justice.gov.md). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

The present text and the authorisation to republish were granted under the authority of the Governmental Agent's General Department from the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (justice.gov.md). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Direction générale de l'Agent gouvernemental du Ministère de la Justice de la République de Moldova (justice.gov.md). L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SECȚIA A TREIA

CAUZA BREGA ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 61485/08)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

24 ianuarie 2012

Această hotărîre va deveni definitivă în condițiile prevăzute de articolul 44 § 2 din Convenție. Ea poate fi supusă unei revizui editoriale.

În cauza Brega și alții c. Moldovei,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Treia), statuînd într-o
Cameră compusă din:
Josep Casadevall, *Președinte*,
Corneliu Bîrsan,
Alvina Gyulumyan,
Ján Šikuta,
Luis López Guerra,
Nona Tsotsoria,
Mihai Poalelungi, *judcători*,
și Santiago Quesada, *Grefier al Secției*,
Deliberînd la 4 ianuarie 2012 în ședință închisă,
Pronunță următoarea hotărîre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată prin cererea (nr. 61485/08) depusă împotriva Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului potrivit articolului 34 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (“Convenția”), de către patru cetățeni ai Republicii Moldova dl Ghenadie Brega, dl Anatolie Hristea-Stan, dl Gheorghe Lupușoru, dl Mr Vasile Costiuc (“reclamanții”), la 16 decembrie 2008.

2. Reclamanții au fost reprezentați de dl A. Postica, avocat care își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamanții au invocat, în particular, încălcarea drepturilor sale la libertatea de exprimare și de întrunire, și a drepturilor la libertate.

4. La 15 noiembrie 2010 Curtea a decis să comunice cererea Guvernului. De asemenea, Curtea a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (Articolul 29 § 1).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamanții s-au născut în 1975, 1953, 1969 și, respectiv, în 1981 și locuiesc în Pepeni, Chișinău, Ungheni și, respectiv, Chișinău și toți sunt membri ai Hyde Park, o organizație non-guvernamentală din Chișinău.

A. Evenimentele din 27 martie 2008

6. La 27 martie 2008 primul și al patrulea reclamant au participat la o întrunire publică în parcul Ștefan cel Mare din Chișinău cu ocazia aniversării reunificării Basarabiei cu România în anul 1918. Întrunirea a fost autorizată de către Primăria Chișinău. Aproximativ la ora 11:30, reclamanții au fost reținuți și escortați la un comisariat de poliție, unde au fost acuzați de opunere de rezistență la reținere și ultragiurea colaboratorilor de poliție.

7. Într-o înregistrare video făcută de reclamanți, se poate vedea cum un colaborator de poliție a solicitat documentele de identitate de la unul din participanții la întrunire. După prezentarea buletinului de identitate colaboratorului de poliție, unul dintre aceștia a solicitat reclamanților să-l urmeze la comisariatul de poliție și reclamanții s-au conformat acestei cereri fără a opune rezistență. Reclamanții au fost eliberați câteva ore mai târziu.

8. La 26 mai 2008 Judecătoria s. Buiucani i-a achitat pe reclamanți pe toate capetele de acuzare, din motivul lipsei de dovezi împotriva lor. Instanța de judecată a constatat că acuzațiile împotriva reclamanților erau nefondate, deoarece nu au fost confirmate de martori.

9. La o dată nespecificată, unul dintre reclamanți a depus o plângere împotriva colaboratorilor de poliție care i-au reținut. Cu toate acestea, la 30 mai 2008 plângerea a fost respinsă ca vădit nefondată.

B. Evenimentele din 22 aprilie 2008

10. La 22 aprilie 2008 a intrat în vigoare noua Lege privind întrunirile, potrivit căreia autorizația nu mai era necesară pentru întruniri spontane și pentru întruniri cu un număr redus de participanți. La aceeași dată, aproximativ la ora 10:40, primul, al doilea și al patrulea reclamant au organizat o întrunire în fața reședinței Președintelui Republicii Moldova. Potrivit celor expuse de reclamanți, ei intenționau să-și exprime bucuria în legătură cu intrarea în vigoare a noii Legi cu privire la întruniri și să încurajeze oamenii să se întrunească în mod liber. După scurt timp, de reclamanți s-au apropiat câțiva colaboratori de poliție care i-au ordonat să plece. Reclamanții au refuzat și au susținut că potrivit noii legi, ei aveau dreptul să protesteze în mod pașnic fără a avea o autorizație. Ulterior, reclamanții au fost reținuți și escortați la un comisariat de poliție. Ei au fost reținuți timp de câteva ore, fiind acuzați de organizarea unei întruniri neautorizate, opunere de rezistență la reținere și insultarea colaboratorilor de poliție.

11. La 8 mai 2008 Judecătoria s. Buiucani i-a achitat pe reclamanți pe toate capetele de acuzare, din motivul lipsei de dovezi împotriva lor.

Instanța de judecată a constatat că reclamanții aveau dreptul legal să protesteze în fața reședinței Președintelui Republicii Moldova fără a avea autorizație și că acuzațiile privind opunerea de rezistență și ultragiarea colaboratorilor de poliție erau nefondate.

12. La o dată nespecificată, reclamanții au depus o plîngere împotriva colaboratorilor de poliție care i-au reținut. Totuși, aceasta a fost respinsă ca vădit nefondată.

C. Evenimentele din 30 aprilie 2008

13. La 30 aprilie 2008 Televiziunea Națională a organizat o festivitate cu ocazia aniversării sale de cincizeci de ani. Un membru al Hyde Park, O.B., care nu este un reclamant în această cauză, a încercat să protesteze împotriva cenzurii la Televiziunea Națională în fața sălii de concert în care a avut loc festivitatea. Acesta purta un steag cu inscripția „50 de ani de minciuni” și era însoțit de către primul, al doilea și al treilea reclamant, unul dintre care filma evenimentul.

14. După ce s-a apropiat de sala de concert, O.B. a fost înconjurat de un grup de colaboratori de poliție care i-a ordonat să iasă din incinta sălii de concert. O.B. și cei trei reclamanți au intrat într-un conflict verbal cu colaboratorii de poliție și au refuzat să plece. Ei au susținut că aveau dreptul să protesteze și că acțiunile poliției erau ilegale. După câteva minute de dispută, O.B. a fost atacat fizic de către o persoană îmbrăcată în civil. O.B. și reclamanții au solicitat ajutor din partea poliției și au strigat că atacul a fost provocat de către poliție. Ei au fost imediat reținuți și escortați la un comisariat de poliție, fiind acuzați de organizarea unei întruniri neautorizate, opunere de rezistență la reținere și ultragiarea colaboratorilor de poliție. Ei au fost eliberați peste câteva ore.

15. La 18 iunie 2008 toți reclamanții și O.B. au fost achitați integral de către Curtea de Apel Chișinău pe toate capetele de acuzare, din motivul lipsei de dovezi împotriva lor. Instanța de judecată a ajuns la această concluzie după ce a vizionat înregistrarea video a evenimentului și a conchis că întrunirea reclamanților a fost pașnică și că ei au fost atacați de către o altă persoană.

16. La o dată nespecificată, reclamanții au depus o plîngere împotriva colaboratorilor de poliție care i-au reținut. Totuși, aceasta a fost respinsă ca vădit nefondată.

D. Evenimentele din 18 decembrie 2008

17. În decembrie 2008 Guvernul a decis să sărbătorească Crăciunul exclusiv la 7 ianuarie, potrivit vechiului calendar religios, și să instaleze un

pom de Crăciun în Piața Marii Adunări Naționale din Chișinău doar în ultimele zile din decembrie, pentru a împiedica sărbătorirea Crăciunului pe 25 decembrie de către adepții calendarului religios nou.

18. În pofida acestei decizii, autoritățile locale din Chișinău, reprezentate de o majoritate politică diferită de cea a autorității centrale, au decis să instaleze un pom de Crăciun la mijlocul lunii decembrie și să organizeze o sărbătoare potrivit noului calendar religios. La 16 decembrie 2008 un camion care transporta pomul de Crăciun municipal a fost oprit de poliție, iar pomul a fost confiscat.

19. În dimineața zilei de 18 decembrie 2008, un grup de membrii ai Hyde Park, inclusiv primul și al doilea reclamant, au încercat să organizeze o manifestație în fața Ministerului Afacerilor Interne, pentru a-și exprima nemulțumirea lor în legătură cu acțiunile poliției. Primul reclamant a fost reținut în stradă în timp ce mergea lângă clădirea Ministerului Afacerilor Interne, avînd cu el un mic pom de Crăciun. El a fost escortat la un comisariat de poliție și acuzat de organizarea unei întruniri neautorizate. A fost eliberat peste cîteva ore. Al doilea reclamant se afla la o stație de troleibuze, cînd un grup de șase colaboratori de poliție îmbrăcați în civil l-au forțat să urce într-un troleibuz. Ei l-au înconjurat și, în pofida protestelor lui, l-au lăsat să plece doar peste opt minute și cîteva stații mai tîrziu. Reclamantii au prezentat o înregistrare video relevantă.

20. La 18 decembrie 2008 primul reclamant a fost achitat din lipsă de dovezi împotriva lor.

21. La o dată nespecificată, primul și al doilea reclamant au depus o plîngere împotriva colaboratorilor de poliție. Totuși, la 2 februarie 2009 plîngerea a fost respinsă ca vădit nefondată.

E. Evenimentele din 3 februarie 2009

22. La 3 februarie 2009 primul reclamant a organizat o manifestație în fața Procuraturii Generale, împreună cu aproximativ douăzeci de participanți care nu sunt reclamanti în această cauză. Scopul manifestației a fost de a denunța inacțiunea Procuraturii Generale în legătură cu abuzurile poliției. Peste cîteva minute după începerea manifestației, protestatarii au fost atacați de șapte bărbați mascați, care au început să-i bată, folosind și spray cu gaze lacrimogene. Protestatarii s-au apărat și au reușit să imobilizeze doi atacatori. Unul din atacatori a admis faptul că a primit 1,000 lei moldovenești (MDL) de la o persoană necunoscută pentru a participa la acest atac. O patrulă de poliție din apropiere nu a intervenit pentru a pune capăt altercației dintre protestatari și atacatori. Protestatarii au chemat poliția și au solicitat ajutorul forțelor de ordine care păzeau Procuratura Generală, însă fără nici un rezultat.

23. Potrivit celor expuse de reclamânți, organizatorii manifestației au depus o plîngere la Procuratura Generală; însă nu a fost luată nici o măsură. Reclamânții nu au reușit să probeze faptul că au depus plîngerea respectivă, invocînd că documentele relevante au fost ridicate de către poliție în cadrul unei percheziții ilegale la sediul Hyde Park.

24. Guvernul a contestat faptul că reclamânții au depus plîngere la Procuratura Generală în privința evenimentelor din 3 februarie 2009.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ PERTINENTĂ

25. Articolul 32 din Constituția Republicii Moldova (privind libertatea opiniei și exprimării) prevede următoarele:

“(1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

(2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

(3) Sînt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.”

Articolul 40 (privind libertatea întrunirilor) prevede următoarele:

“Mitingurile, demonstrațiile, manifestările, procesiunile sau orice alte întruniri sînt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.”

26. Prevederile relevante ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor din 21 iunie 1995 sunt următoarele:

“Articolul 6

(1) Întrunirile trebuie să se desfășoare în mod pașnic, fără nici un fel de arme, fiind asigurată protecția participanților și a mediului înconjurător, fără să împiedice folosirea normală a drumurilor publice, circulația rutieră, funcționarea unităților economice, fără a degenera în acțiuni violente care ar pune în primejdie ordinea publică, integritatea corporală și viața persoanelor, bunurile lor.

Articolul 7

Se sistează întrunirile la care se constată fapte sau acțiuni de:

- a) contestare sau defăimare a statului și poporului;
- b) îndemn la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă;
- c) incitare la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică;
- d) atentare la regimul constituțional.

Articolul 8

(1) Întreunirile se pot desfășura în piețe, străzi, parcuri, scuaruri și în alte locuri publice din municipii, orașe, comune, sate, precum și în localuri publice.

(2) Nu se admite desfășurarea întreunirilor în localurile autorităților publice, autorităților administrației publice locale, procuraturii, instanțelor judecătorești, în unități economice cu regim special de securitate a muncii sau cu pază armată.

(3) Sînt interzise întreunirile:

a) la o distanță mai mică de 50 de metri de sediul Parlamentului, reședința Președintelui Republicii Moldova, de sediul Guvernului, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție;

b) la o distanță mai mică de 25 de metri de sediul organelor administrației publice centrale de specialitate, autorităților administrației publice locale, instanțelor judecătorești, procuraturii, poliției, instituțiilor penitenciare și de reabilitare socială, unităților și obiectivelor militare, de gări, aeroporturi, spitale, unități economice cu instalații, utilaje sau mașini avînd un grad ridicat de pericol în exploatare, instituții diplomatice.

(4) Accesul liber în sediul organelor și instituțiilor enumerate la alin. (3) este garantat.

(5) Autoritățile administrației publice locale, cu acordul organizatorilor întreunirilor, pot stabili pentru întreuniri locuri sau localuri permanente, după caz.

Articolul 11

(1) Organizatorul întreunirii va depune la primărie, cel mai trîziu cu 15 zile înainte de data întreunirii, o declarație prealabilă, al cărui model este expus în anexă, ce face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația prealabilă trebuie să indice:

a) denumirea organizatorului întreunirii, scopul întreunirii;

b) data, ora la care începe întreunirea și ora la care se încheie;

c) locul întreunirii, traseele spre el și de la el;

d) forma desfășurării întreunirii;

e) numărul aproximativ de participanți;

f) persoanele împuternicite să asigure buna desfășurare a întreunirii și să răspundă de ea;

g) serviciile pe care organizatorul întreunirii le solicită primăriei.

(3) Primăria, în cazuri justificate, poate să modifice, cu acordul organizatorului întreunirii, unele elemente din declarația prealabilă.

Articolul 12

(1) Declarația prealabilă se examinează de primăria orașului (municipiului), satului (comunei) cel mai trîziu cu 5 zile înainte de data întreunirii.

(2) Primăria, în cadrul examinării declarației în ședință ordinară sau extraordinară, discută forma, timpul, locul și alte condiții de desfășurare a întreunirii și ia decizia respectivă.

(6) Primăria poate interzice întrunirea numai în cazul în care consultă organul de poliție și deține probe convingătoare că la întrunire vor fi încălcate condițiile art. 6 și art. 7 cu consecințe grave pentru societate.

Articolul 14

(1) Decizia privind eliberarea autorizației trebuie să fie argumentată și prezentată în scris. În ea se indică din ce motive s-a decis refuzul eliberării autorizației: al timpului, al locului sau al formei, inacceptabile pentru desfășurarea întrunirii, ori altor împrejurări prevăzute de prezenta lege.

(2) Decizia privind refuzarea cererii de organizare a unei întruniri trebuie să fie motivată și se prezintă în scris. Aceasta trebuie să conțină motive ale refuzului eliberării autorizației ...

Articolul 15

(1) Organizatorul întrunirii poate reclama în instanța de contencios administrativ competență refuzul eliberării autorizației.

Articolul 19

Participanții la întrunire sînt obligați:

- a) să respecte prezenta lege și alte acte normative care au tangență la aceasta;
- b) să respecte recomandările organizatorului întrunirii, factorilor de decizie din primărie sau poliție;

...

- e) să părăsească întrunirea la somația organizatorului, factorilor de decizie din primărie sau poliție.”

27. La 22 februarie 2008, Parlamentul a adoptat o nouă Lege privind întrunirile, potrivit căreia autorizația nu mai era necesară pentru organizarea demonstrațiilor cu un număr de pînă la cincizeci de participanți.

28. “Articolul 166. Privațiunea ilegală de libertate

(1) Privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

- b) asupra a două sau mai multor persoane;

- d) de două sau mai multe persoane;

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

Articolul 184. Violarea dreptului la libertatea întrunirilor

(1) Violarea dreptului la libertatea întrunirilor prin împiedicarea ilegală a desfășurării mitingului, demonstrației, manifestației, procesiunii sau oricărei alte întruniri ori a participării cetățenilor la acestea ... :

- a) săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere;
- b) săvârșită de două sau mai multe persoane;
- c) însoțită de violență nepericuloasă pentru viață sau sănătate,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 4,000 la 8,000 lei moldovenești sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.”

29. Prevederile relevante ale Codului cu privire la contravențiile administrative (“CCA”), în vigoare la acea dată, sunt următoarele:

“Articolul 174 § 1

2. Organizarea și desfășurarea întrunirii fără avizarea primăriei sau fără autorizația ei, precum și încălcarea condițiilor (forma, locul, timpul) desfășurării întrunirii, indicate în autorizație, atrage după sine aplicarea unei amenzi organizatorilor (conducătorilor) întrunirii în mărime de la MDL 500 la 1,000. ...

4. Participarea activă la întrunirea desfășurată în condițiile alineatului doi din prezentul articol, atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de la MDL 200 la 300.

Articolul 174 § 5

Opunerea de rezistență unui colaborator al poliției ... aflate în exercițiul datoriei de serviciu sau obștești de menținere a ordinii publice și de combaterii a criminalității, atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de pînă la MDL 300 sau arest administrativ pe un termen de pînă la treizeci de zile.

Articolul 174 § 6

Ultragierea colaboratorului poliției ... aflat în exercițiul datoriei de serviciu ... atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de pînă la MDL 200 sau arest administrativ pe un termen de pînă la cincisprezece zile.”

Potrivit articolului 249 al CCA, persoanele, care nu execută cu rea-voință dispozițiile sau cererile legitime ale lucrătorului poliției, care au opus rezistență colaboratorului poliției, care au ultragiat un colaborator al poliției, pot fi reținute pînă la examinarea cazului în instanța competentă.

30. Prevederile relevante ale Legii nr. 1545 (1998) privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești au fost stabilite în hotărîrea Curții *Sarban c. Moldovei*, nr. 3456/05, § 54, 4 octombrie 2005. În cauza *Belicevecen c. Ministerului Finanțelor* (nr. 2ra-1171/07, 4 iulie 2007), Curtea Supremă de Justiție a constatat că o persoană poate cere repararea prejudiciului în temeiul Legii nr. 1545 (1998) doar dacă el sau ea au fost achitați în întregime de toate învinuirile aduse împotriva

lor. Deoarece dl Belicevecen a fost găsit vinovat de una din învinuirile aduse împotriva lui, el nu putea cere repararea prejudiciului.

ÎN DREPT

31. Reclamanții s-au plîns că reprimarea întrunirilor și reținerile efectuate de către poliție au constituit o încălcare a drepturilor la libertatea de exprimare și la întrunire, garantate de articolele 10 și 11 din Convenție. Referitor la evenimentelor din 3 februarie 2009, primul reclamant s-a plîns în temeiul articolului 11 din Convenție că statul nu și-a îndeplinit obligația sa pozitivă de a ocroti dreptul său la libertatea de întrunire. De asemenea, reclamanții s-au plîns, în temeiul articolului 5 § 1 din Convenție, că privarea lor de libertate a fost ilegală. Articolul 5 § 1 din Convenție prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

- a. dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de un tribunal competent;
- b. dacă a făcut obiectul unei arestări sau dețineri legale pentru nerespectarea unei hotărîri pronunțate de un tribunal, conform legii, ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;
- c. dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănuși că a săvîrșit o infracțiune sau cînd există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvîrșescă o infracțiune sau să fugă după săvîrșirea acesteia;
- d. dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărîtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în vederea aducerii sale în fața autorității competente;
- e. dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;
- f. dacă este vorba despre arestarea sau detenția legale ale unei persoane în scopul împiedicării pătrunderii ilegale pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

Articolul 10 din Convenție prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să impună societăților de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune un regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrîngerii sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională,

integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

Articolul 11 din Convenție prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și de asociere, inclusiv a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de Stat.”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

32. Guvernul a menționat că reclamantii nu au epuizat căile interne de recurs. După achitarea lor, reclamantii puteau pretinde compensații în conformitate cu Legea nr. 1545 (a se vedea § Prevederile relevante ale Codului cu privire la contravențiile administrative (“CCA”), în vigoare la acea dată, sunt următoarele:

“Articolul 174 § 1

2. Organizarea și desfășurarea întrunirii fără avizarea primăriei sau fără autorizația ei, precum și încălcarea condițiilor (forma, locul, timpul) desfășurării întrunirii, indicate în autorizație, atrage după sine aplicarea unei amenzi organizatorilor (conducătorilor) întrunirii în mărime de la MDL 500 la 1,000. ...

4. Participarea activă la întrunirea desfășurată în condițiile alineatului doi din prezentul articol, atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de la MDL 200 la 300.

Articolul 174 § 5

Opunerea de rezistență unui colaborator al poliției ... aflate în exercițiul datoriei de serviciu sau obștești de menținere a ordinii publice și de combaterii a criminalității, atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de pînă la MDL 300 sau arest administrativ pe un termen de pînă la treizeci de zile.

Articolul 174 § 6

Ultragierea colaboratorului poliției ... aflat în exercițiul datoriei de serviciu ... atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de pînă la MDL 200 sau arest administrativ pe un termen de pînă la cincisprezece zile.”

Potrivit articolului 249 al CCA, persoanele, care nu execută cu rea-voință dispozițiile sau cererile legitime ale lucrătorului poliției, care au opus

rezistență colaboratorului poliției, care au ultragiat un colaborator al poliției, pot fi reținute pînă la examinarea cazului în instanța competentă.

30 *supra*) în legătură cu evenimentele din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008. În privința evenimentelor din 3 februarie 2009, Guvernul a declarat că primul reclamant nu a depus vreo plîngere cel puțin la Procuratura Generală.

33. Reclamanții au susținut că au epuizat căile interne de recurs. Ei au declarat că remediul acordat de Legea nr. 1545 nu era efectiv în legătură cu evenimentele din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008. Referitor la evenimentele din 3 februarie 2009, ei au susținut că a fost depusă o plîngere la Procuratura Generală; cu toate acestea, ei nu aveau dovada depunerii acestei plîngeri, deoarece documentele relevante au fost ridicate de către poliție în timpul unei percheziții ilegale efectuate la oficiul Hyde Park, percheziția care face obiectul unei alte cereri depuse la Curte.

34. Curtea notează că, în privința întrunirilor din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008, reclamanții au depus plîngeri la Procuratura Generală, însă fie nu au primit nici un răspuns, fie plîngerile lor au fost respinse. Guvernul nu a sugerat faptul că depunerea plîngerilor la Procuratura Generală era o măsură neadecvată sau un remediu inefficient. Curtea reiterează faptul că, în scopul epuizării căilor de recurs interne, atunci cînd mai multe căi sunt accesibile, reclamantul nu este obligat să încerce mai mult de o cale de remediere (a se vedea *Brega v. Moldova*, nr. 52100/08, § 31, 20 aprilie 2010, și *Hyde Park și alții v. Moldova* (nr. 5 și 6), nr. 6991/08 și 15084/08, § 33, 14 septembrie 2010). Prin urmare, obiecția preliminară a Guvernului, potrivit căreia plîngerile reclamanților în legătură cu întrunirile din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008 urmează a fi declarate inadmisibile din motivul neepuizării căilor interne de recurs, necesită a fi respinsă.

35. Situația însă este diferită în privința întrunirii din 3 februarie 2009, deoarece Curții nu i-a fost prezentată nici o dovadă a faptului că reclamanții au încercat să epuizeze căile interne de recurs posibile. Prin urmare, acest capăt de cerere urmează să fie respinsă pentru neepuizarea căilor interne de recurs, în conformitate cu articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

36. Curtea consideră că pretențiile reclamanților în legătură cu întrunirile din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2008 ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase, astfel încît determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea acestora inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 DIN CONVENȚIE

37. Reclamanții au declarat că reținerea și detenția lor ulterioară a fost ilegală și arbitrară și, prin urmare, a constituit o violare a articolului 5 § 1 din Convenție.

38. Guvernul nu a contestat existența privării de libertate în fiecare cauză. Cu toate acestea, Guvernul a reiterat argumentul său, potrivit căruia cererea era inadmisibilă urmare a neepuizării căilor interne de recurs.

39. Curtea reiterează că sintagmele „legală” și „potrivit căilor legale” din articolul 5 § 1 se referă în esență la legislația națională și la obligația statului de a se conforma prevederilor materiale și procedurale ale acesteia. Totuși, „legalitatea” detenției în conformitate cu legislația națională nu este întotdeauna elementul decisiv. Mai mult, Curtea trebuie să fie convinsă că detenția pe parcursul perioadei în cauză era compatibilă cu scopul articolului 5 § 1 din Convenție, care constă în prevenirea privării de libertate a persoanelor într-un mod arbitrar (a se vedea *Anguelova v. Bulgaria*, nr. 38361/97, § 154, CEDO 2002-IV și *Fedotov v. Rusia*, nr. 5140/02, § 74, 25 octombrie 2005).

40. Curtea consideră că reținerea reclamanților în legătură cu toate întrunirile (cu excepția reținerii celui de-al doilea reclamant la 18 decembrie 2008) cade sub incidența articolului 5 § 1 (c) din Convenție, deoarece aceasta a fost impusă pentru a-i aduce pe reclamanți în fața unei autorități competente în temeiul bănuielii comiterii unei contravenții.

41. Nu este contestat faptul că la momentul reținerii reclamanților și escortării lor la comisariatul de poliție a fost respectată procedura prevăzută de articolul 249 din CCA.

42. Curtea menționează că reclamanții au fost reținuți și învinuiți de ultragiure a colaboratorilor de poliție și opunere de rezistență în timpul reținerii. Totuși, din vizionarea înregistrării video reiese clar, și instanțele judecătorești naționale care i-au achitat pe reclamanți au confirmat acest fapt, că învinuirile aduse lor erau false și că ei nu au făcut nici unul din lucrurile care li se imputau. În asemenea circumstanțe, și avînd în vedere lipsa unei „bănuieli rezonabile”, în sensul articolului 5 § 1 (c), Curtea consideră că reținerea reclamanților în baza unor învinuiri false, că ei au opus rezistență în timpul reținerii și că ar fi ultragiat colaboratorii de poliție, nu poate fi considerată „legală”, în sensul articolului 5 § 1 din Convenție (a se vedea *Brega*, citată supra, § 38).

43. În ceea ce privește detenția din 18 decembrie 2008 al celui de-al doilea reclamant, Curtea notează că Guvernul nu a contestat că a avut loc o privare de libertate. Mai mult, în lumina jurisprudenței stabilite a Curții în acest domeniu (a se vedea *Engel și alții c. Olandei*, 8 iunie 1976, §§ 58-59, Seria A nr. 22 și *Guzzardi c. Italiei*, 6 noiembrie 1980, §§ 92-95, Seria A nr. 39), se pare că situația reclamantului de fapt constituie o privare de libertate. De asemenea, Guvernul nu a prezentat nici o explicație a acțiunilor poliției

și s-ar părea că privarea de libertate nu cade sub incidența vreunei excepții a prevederii privind libertatea persoanei din sub-paragrafele (a) – (f) din Articolul 5 din Convenție. Este adevărat că privarea de libertate a reclamantului a durat o perioadă limitată de timp. Totuși, din materialele cauzei reiese clar că intenția colaboratorilor de poliție a fost să-l împiedice să ia parte la întrunire îndepărtându-l de la locul acesteia. Privarea de libertate a fost suficientă de lungă pentru a-l împiedica pe reclamant să-și atingă scopul și să participe la întrunire. Având în vedere contextul și circumstanțele specifice ale cauzei, Curtea consideră că privarea de libertate a celui de-al doilea reclamant a fost ilegală și arbitrară.

44. Prin urmare, a avut loc o violare a Articolului 5 § 1 din Convenție.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 11 AL CONVENȚIEI

45. Reclamanții au susținut că a avut loc o violare a articolului 11 din Convenție.

46. Guvernul nu a disputat existența unei ingerințe în drepturile reclamantilor la libertatea de întrunire. Cu toate acestea, a reiterat argumentul său că cererea era inadmisibilă din cauza neepuizării căilor interne de recurs.

47. Curtea consideră că reținerea reclamantilor a constituit o „ingerință din partea autorității publice” în dreptul lor la libertatea de întrunire, garantat de primul paragraf al articolului 11 din Convenție. Această ingerință ar însemna violarea articolului 11 din Convenție, cu excepția cazului în care aceasta este “prescrisă de lege”, are un scop legitim în temeiul paragrafului 2 al articolului și este “necesară într-o societate democratică” pentru a atinge acest scop.

48. Curtea menționează că protestele reclamantilor au fost organizate în conformitate cu vechea și noua lege privind întrunirile (a se vedea § 26 și 27 *supra*), că ele au fost pașnice și nu au perturbat în nici un fel ordinea publică. Această concluzie este bazată pe materialele video prezente în dosar și de concluziile instanțelor judecătorești naționale, care i-au achitat pe reclamanti. În aceste circumstanțe, ingerința în dreptul la libertatea întrunirilor nu poate fi considerată ca una legală în temeiul legislației naționale. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 din Convenție.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 10 DIN CONVENȚIE

49. Reclamanții au mai pretins violarea articolului 10 din Convenție. Având în vedere că această pretenție se referă la aceleași chestiuni ca și cele examinate în temeiul articolului 11 din Convenție, Curtea nu consideră necesar să o examineze separat.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

50. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

51. Primul reclamant a pretins 10000 Euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral, iar ceilalți reclamanți au pretins câte 5000 Euro fiecare.

52. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că sumele pretinse sunt excesive și neîntemeiate.

53. Având în vedere încălcările constatate supra, Curtea consideră că acordarea compensației cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Apreciind în mod echitabil, Curtea acordă întreaga sumă pretinsă de reclamanți.

B. Costuri și cheltuieli

54. De asemenea, reclamanții au solicitat 1600 Euro cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în fața Curții și au prezentat un document care conținea detalii cu privire la cheltuielile solicitate.

55. Guvernul a contestat suma solicitată și a menționat că este excesivă.

56. Curtea acordă integral suma solicitată.

C. Dobânda

57. Curtea consideră că este corespunzător ca penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Declară* cu majoritatea de voturi, cererea admisibilă cu privire la evenimentele din 27 martie, 22 aprilie, 30 aprilie și 18 decembrie 2009;
2. *Declară* în unanimitate inadmisibil capătul de cerere ce se referă la evenimentele din 3 februarie 2009;

3. *Hotărâște* în unanimitate că a avut loc încălcarea Articolului 5 § 1 din Convenție;
4. *Hotărâște* în unanimitate că a avut loc încălcarea Articolului 11 din Convenție;
5. *Hotărâște* în unanimitate că nu este necesar de a examina plîngerea în temeiul Articolului 10 din Convenție;
6. *Hotărâște* în unanimitate
 - (a) că statul pîrît trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărîre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care vor fi convertite în lei moldovenești conform ratei de schimb aplicabile la data executării hotărîrii:
 - (i) 10000 (zece mii) Euro cu titlu de prejudiciu moral dlui Ghenadie Brega, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (ii) cîte 5000 (cinci mii) Euro fiecăruia cu titlu de prejudiciu moral dlui Anatolie Hristea-Stan, dlui Gheorghe Lupusoru și dlui Vasile Costiuc, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (iii) 1600 (o mie șase sute) Euro cu titlu de costuri și cheltuieli în comun tuturor reclamanților, plus orice taxă care poate fi percepută, în;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o dobîndă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întîrziere, plus trei procente;

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 24 ianuarie 2012, în conformitate cu art. 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte